

DÜNYA EKONOMİSİNDEKİ SON GELİŞMELER BÜLTENİ

EKONOMİK MODELLER VE STRATEJİK ARAŞTIRMALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Küresel Ekonomik Gelişmeleri İzleme Değerlendirme Dairesi

Sayı 6

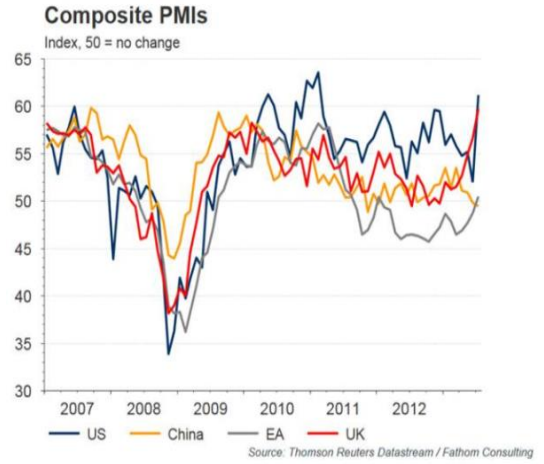
Ağustos 2013

YÖNETİCİ ÖZETİ

- Küresel ekonomik gelişmeler, önümüzdeki dönemde ABD’de ekonomik aktivitenin canlanacağını, Avro Bölgesi’nde mevcut durumun devam edeceğini; yükselen piyasalarda gelişme olsa da bu ülkeler için aşağı yönlü riskler olduğunu göstermektedir.
- ABD hükümeti Temmuz ayında bütçe açığının 97,6 milyar dolar olduğunu açıklamıştır. Bütçe açığı Başkan Barack Obama'nın göreve geldiği 2009'dan beri en düşük seviyede bulunmaktadır.
- Avrupa Merkez Bankası (ECB)'nin uzun süredir uyguladığı destekleyici para politikasının reel ekonomiye yansımaları 2013 yılının ikinci çeyreğinde görülmeye başlanmıştır. 2013 yılının ikinci çeyreğinde Avro Bölgesi yüzde 0,3 oranında büyümüştür. Altı çeyrektir daralan Avro Bölgesinde ekonomik aktivitenin aşağı yönlü seyri ilk defa tersine dönmüş ve düşük seviyede de olsa ekonominin istikrara kavuştuğu beklentisi artmıştır.
- ECB 1 Ağustos tarihli toplantısında politika faizini yüzde 0,5 oranında tutmuş ve faizlerin uzunca bir süre düşük düzeyde kalacağını bildirmiştir. Avrupa Merkez Bankası Başkanı Draghi; Avro Bölgesi'ndeki fiyat baskılarının zayıf kalmasının ve enflasyonun önümüzdeki aylarda geçici olarak düşmesinin beklendiğini ve bu dönemde ECB'nin para politikası duruşunun ılımlı olacağını belirtmiştir.
- Japonya ekonomisi, yılın ikinci çeyreğinde yüzde 0,6 ile beklentilerin altında büyüme kaydetmiştir.
- Çin'in ekonomik büyümesi peş peşe iki çeyrekte yavaşlarken bu eğilimin devam etmesi beklenmektedir. Çin'de GSYH artışı, yılın ikinci çeyreğinde zayıf dış talebin üretim ve yatırımları baskılamasıyla yüzde 7,5 oranına gerileyerek beklentiler seviyesinde gerçekleşmiştir.
- Çin, ekonomik büyümenin yavaşladığını gösteren veriler nedeniyle hem iç hem de dış piyasalardaki endişeleri dindirmek amacıyla alınacak bir önlemler paketi açıklamıştır. Hazırlanan pakette küçük ve orta ölçekli işletmeler için vergi indirimleri, ihracatçılara uygulanan harç ve vergilerde indirim ve demiryolu inşaatlarına hız verilmesi bulunmaktadır.

I. KÜRESEL GÖRÜNÜM

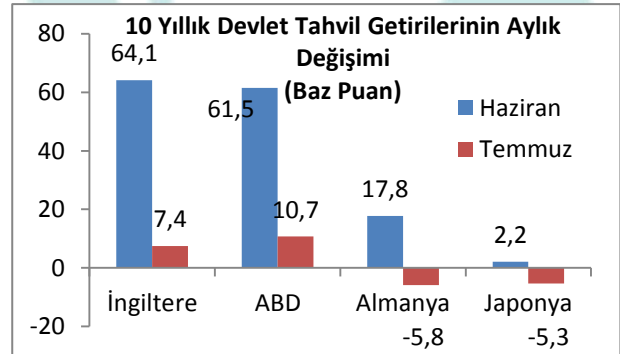
Haziran ayında 51,2 seviyesinde gerçekleşen küresel PMI, Temmuz ayında 54,2 seviyesine yükselmiştir. Temmuz ayı PMI verileri küresel ekonomik görünümde gelişmiş ülkeler kaynaklı bir iyileşme yaşandığına işaret etmektedir. İngiltere’de endeks son 15 yılın en yüksek seviyesi olan 59,8 seviyesine ulaşmıştır. Avro Bölgesi PMI endeksi Temmuz ayında 50,4 seviyesine ulaşarak 18 ayın ardından daralma bölgesinden çıkmıştır. Çin, Hindistan, Brezilya ve Rusya ise eşik değer olan 50 seviyesinin altında kalmıştır. PMI verileri küresel ekonomik aktivitenin yılın üçüncü çeyreğine iyi bir başlangıç yaptığını işaret etmektedir.

Yılın ikinci çeyreğinde ülkeler büyüme performansı bakımından birbirlerinden ayrılmaktadır. Endüstriyel üretimdeki artış hızı, yüksek gelirli ülkelerde kuvvetlenirken gelişmekte olan ülkelerde yavaşlamaktadır. Gelişmiş ülkelerde endüstriyel üretim artışının ardında Almanya ivmesi ve Yen’in keskin bir biçimde değer kaybederek reel ekonomik aktiviteyi canlandırdığı Japonya vardır. Yılın ilk yarısında azalan küresel ticaret ve zayıf yurtiçi talep gelişmekte olan ülkelerde üretimde toparlanmayı geciktirmektedir.

FED’in ultra gevşek para politikalarından çıkacağı algısı küresel finansal piyasalarda dalgalanmaya neden olmuştur. FED’in çıkış stratejisi uzun vadeli ABD tahvil getirilerini etkilemekle kalmayacak, küresel varlık ve tahvil fiyatlarını da etkileyecektir. Bu durum uluslararası finansal kuruluşların portföy kompozisyonlarını da değiştirmiştir. FED’in açıklamalarının ardından gelişmekte olan ekonomilere gelen sermaye miktarında kısmen yavaşlama yaşanmış, hisse senedi piyasaları, tahvil piyasaları ve kurlar ciddi oranda değer kaybetmiştir.

Temmuz ayında küresel finansal piyasalar satış trendine girmiştir. Bu dönemde 10 yıllık ABD ve İngiltere tahvillerinin getirisi 60 baz puandan fazla artmıştır. Mayıs ayında artışa geçen gelişmiş ülke tahvil faizleri, Temmuz ayı sonu itibarıyla bu eğilimini sürdürmektedir. Gelişmekte olan ülkelere sermaye çıkışının gerçekleşmesi ile birlikte bu ülkelerin CDS’leri bir miktar artmıştır.

Emtia fiyatlarında 2013 yılında düşüş beklenmektedir. Dünya Bankası Emtia Piyasası Raporu’na göre; 2012 yılında varil başına 105 dolar olan ortalama petrol fiyatı 2013 yılında varil başına 101 dolara gerileyecektir. Temmuz ayında ham petrol fiyatları Orta Doğu’daki jeopolitik ve arz kaygısıyla tekrar artmış, metal fiyatlarında FED’in parasal genişleme politikalarından çıkışının hemen gerçekleşmeyeceği algısı beklentilere yansımıştır. Ancak bütün endüstriyel emtiaların fiyatlarında Şubat ayındaki zirvelerinden sonra azalma yaşanmıştır.

II. BÖLGESEL GÖRÜNÜM

A. GELİŞMİŞ EKONOMİLER

1. ABD

ABD ekonomisinde ılımlı büyüme devam etmektedir. 2013 yılı ikinci çeyrek büyümesi yüzde 1,7 oranında gerçekleşmiştir. Her ne kadar mali konsolidasyonun büyüme üzerinde engel teşkil etmesi ve küresel konjonktürden kaynaklanan diğer ülkelerdeki düşük büyüme neticesinde ihracat kalemlerinin olumsuz etkilenmesi söz konusu olsa da içsel dinamiklerdeki olumlu gelişmeler (konut piyasasındaki toparlanma, yılın başında yaşanan vergi artışlarına rağmen tüketimdeki artışın makul seviyelerde olması) toparlanmayı desteklemektedir. Buna ilave olarak ABD öncü göstergesi PMI büyümenin yukarı yönlü hareket ettiğine işaret etmektedir.

İstihdam piyasası verilerine bakıldığında bir toparlanma gözlenmektedir. 2013 yılı başından bu yana aylık ortalama 200 bin kişilik yeni istihdam yaratılmıştır. Temmuz ayında işsizlik oranı yüzde 7,6 seviyelerine gerilemişse de bu oran halen kriz öncesi seviyelerin üzerindedir.

FED'in genişleyici para politikasına devam edeceği beklenmektedir. Enflasyon düşük olduğu sürece, işsizlik oranı yüzde 6,5-7 seviyelerine gerileyene kadar bu politikaya devam devam edilecektir. Ancak bu politikaların devamlılığı makroekonomik göstergelerin seyriyle doğrudan alakalıdır. Makroekonomik gelişmelerin FED'in tahminleri doğrultusunda seyretmesi halinde varlık alım programı 2014 yılı ortasında sona erecek şekilde azaltılacaktır. Varlık alımının büyüklüğü, hızı ve kompozisyonu büyüme, istihdam piyasası ve enflasyondaki gelişmeler de dikkate alınarak, Komitenin yapacağı etkinlik ve maliyet değerlendirmeleri paralelinde ayarlanacaktır. Politika faiz oranındaki 0-0,25 bant aralığında 2015 veya 2016 yıllarında ilk artışa gidilebilecektir. Diğer yandan, en son 31 Temmuz'da yapılan ve iki gün süren FED toplantısında parasal genişleme politikasında herhangi bir değişikliğe gidilmeyeceğine karar verilmiştir.

ABD ekonomisindeki olumlu gelişmeler kredi notuna yansımıştır. Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, azalan bütçe açığıyla borç eğrisinde istikrar sağladığı gerekçesiyle ABD'nin Aaa kredi notunun görünümünü "negatif"ten, "durağan"a çıkarmıştır.

2. Japonya

IMF 5 Ağustos tarihinde Japonya ekonomisine ilişkin değerlendirme raporu yayınlamıştır. Raporda Japonya'nın kendini idame ettiren büyümeye ulaşması ve deflasyon probleminin ortadan kaldırılmasında önemli bir rolü olan yeni parasal çerçevenin, geniş kapsamlı yapısal reformlarla desteklenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Raporda mali riskleri içeren, politika belirsizliklerini azaltıcı ve güvenilir orta vadeli mali planların acilen kabul edilmesi gerektiğine de değinilmiştir. Kamu borcunun GSYH içindeki payının azaltılmasında, gelecek on yıl içinde önemli bir düzeltme ihtiyacı olduğu ifade edilmiştir. Öte yandan bu reformların tamamıyla hayata geçirilmesinin zaman alacağı düşünülmektedir. Bu nedenle Japonya yüzde 2 enflasyon hedefiyle uyumlu olan niteliksel ve niceliksel para politikasını sürdüreceğini ve para tabanını yıllık 60-70 trilyon yen artırma planının değişmediğini açıklayarak agresif parasal genişleme politikasına devam edeceğini bildirmiştir.

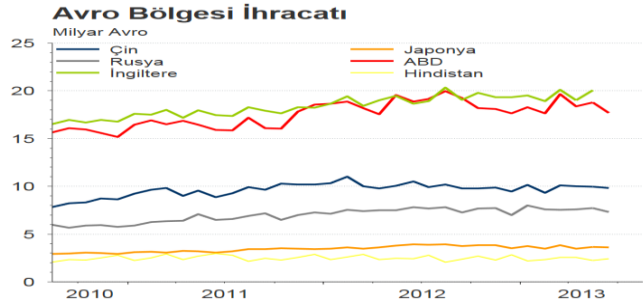
3. Avro Bölgesi

Yılın ilk çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre yüzde 0,3 oranında daralan Avro Bölgesi, yılın ikinci çeyreğinde yüzde 0,3 oranında büyümüştür. Bu gelişme Avro Bölgesinde 6 çeyrektir devam eden aşağı yönlü seyrin son bulduğuna yönelik beklentileri kuvvetlendirmiştir. Ancak GSYH artışının büyük kısmı merkez ülkelerden kaynaklanmaktadır. Almanya ve Fransa sırasıyla

yüzde 0,7 ve yüzde 0,5 oranlarında büyümüşür. Sorunlu Avro Bölgesi ülkelerinden Portekiz yüzde 1,1 oranında büyürken, İtalya ve İspanya'da daralmanın şiddeti azalmış ve her iki ülkede yüzde 0,2 oranında daralma yaşanmıştır.

Haziran ayında 48,7 olarak gerçekleşen ve son 4 aydır yükseliş gösteren PMI endeksi, Temmuz ayında geçtiğimiz 18 ayın en yükseği olan 50,4 seviyesine yükselmiştir. PMI endeksine ülkeler bazında bakıldığında ise geçtiğimiz 5 ayın en hızlı yükselişini Almanya gerçekleştirmiştir. Fransa'da ise Mart 2012 tarihinden bu yana görülen düşüş yavaşlamıştır. Avro Bölgesi mevsimsel düzeltilmiş sanayi üretimi verilerine bakıldığında uzun zamandır düşük seviyelerdeki üretimin Fransa ve Almanya'da ivmelendiği görülmektedir. Haziran ayında endüstriyel üretim bölge genelinde 0,7 oranında artmıştır.

ABD ve Japonya artan talep Avro Bölgesin sorunlu ülkeler başta olmak üzere bölge genelinin ihracat performansına olumlu yansımaktadır. Almanya'ya artan iç talep bölge içi ticaretin dengelenmesine ve sorunlu AB ülkelerinin net ihracatının artmasına katkı sağlamıştır.

Avro Bölgesinde toplam talep düşük seyretmeye devam etmektedir. Avro Bölgesinde politika hedefinin altında yüzde 1,6 seviyelerinde seyreden enflasyon oranı ECB'ye manevra alanı sağlarken, hane halkı ve şirketler kesiminin yüksek borçluluk düzeyi, süregiden kemer sıkma önlemleri ve azalan reel ücretler toplam talebi baskılamaya devam etmektedir.

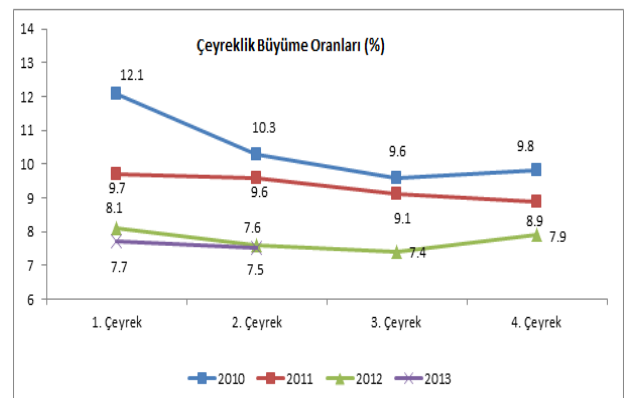
Düşük ekonomik aktivite kaynaklı yüksek işsizlik bölge geneli için ekonomik ve sosyal sorunlar yaratmaya devam etmektedir. Avro Bölgesinde işsizlik oranı Haziran ayında yüzde 12,1 olarak kaydedilmiştir. İşsizlik oranları Yunanistan ve İspanya'da yüzde 26 seviyelerine ulaşmıştır. Bölge genelinde genç işsizliği yüzde 23,2 gibi yüksek bir seviyededir.

B. YÜKSELEN VE GELİŞMEKTE OLAN EKONOMİLER

1. Çin

Çin ekonomisinde önümüzdeki aylarda resesyon beklentisi hakimdir. Borçlanma maliyeti yükseldikçe ekonomideki kar baskısı artmaktadır. Hane halkı tasarruf oranları yüksek olsa da zayıflayan büyüme ve azalan varlık fiyatları tüketici talebini olumsuz şekilde etkileyebilme potansiyeline sahiptir. Endüstriyel karlar azalmakta, ithalat ve ihracat nominal anlamda daralmakta, imalat PMI seviyesi iki aydır 50 baz seviyesinin altında kalmaktadır. Bu göstergeler ülkede resesyon beklentisini desteklemektedir.

Dünyanın ikinci büyük ekonomisi Çin'de büyüme oranı bu yılın ilk çeyreğinde yüzde 7,7 seviyesindeyken ikinci çeyrekte bu oran yüzde 7,5 seviyesine gerilemiştir. Bu çeyrekte hizmetler sektörü büyümesi yüzde 8,3 iken sanayi sektörü büyümesi yüzde 7,6 ile hizmetler sektörünün gerisinde kalmıştır. İmalat sektöründeki aktivite, yeni siparişlerin düşmesi ve istihdamdaki zayıflamayla Temmuz ayında 11 ayın en düşük seviyesine gerilemiştir. Çin'de

açıklanan öncü veriye göre Haziran ayında 48,2 seviyesinde olan imalat PMI Temmuz ayında 47,7'ye gerilemiştir.

Çin ekonomisinde son dönemde finansal ve reel ekonomik göstergelerde yaşanan gelişmeler ve yavaşlama ülkenin ekonomik büyümesindeki endişeleri artırmıştır. Çin'de yaşanan son 10 yılın en büyük kredi daralması nedeniyle ülke, Asya finansal krizinin yaşandığı 1998 yılından bu yana yıllık büyüme hedefini ilk kez gerçekleştirememesi riski ile karşı karşıyadır. Çin Başbakanı Li Keqiang'ın kredideki balonlaşmayı kontrol altına alma, emlak balonunu önleme ve çevresel korumaları güçlendirme çabaları, Çin'in yavaşlamasını derinleştirme ve küresel ekonomik büyüme üzerinde aşağı yönlü baskı oluşturmaktadır.

IMF tarafından yayınlanan Article IV 2013 Raporunda Çin'in ekonomideki dönüşümü sağlamak amacıyla bazı politik zorlukları bulunduğu fakat kararlı ve güçlü reformlarla bu zorlukların aşılabileceği belirtilmektedir. Öncelikle Çin'in ekonomideki dönüşüm için; piyasada özel sektöre daha fazla rol verip kamunun etkinliği azaltılmalı, kamuda yönetim kuvvetlendirilmeli, hane halkı geliri ve tüketim artırılmalıdır.

2. Hindistan

Öncü Asya üreticilerinden olan Hindistan'da önümüzdeki dönemde resesyon beklenmektedir. FED'in göstergelerdeki iyileşmelere bağlı olarak genişletici para programından çıkılacağına yönelik açıklamasının ardından bu ülkeden sermaye çıkışları yaşanmış ve yerli para birimi olan Hindistan rupisinde yaşanan sert gerileme sonrasında bankalar arası borçlanma faizi 200 baz puan artırılarak 10,25 seviyesine yükseltilmiştir. Bu şekilde piyasadaki belli miktarda paranın çekilmesi ve bankaların spekülasyon pozisyon almalarının önüne geçilmesi hedeflenmektedir.

Hindistan'da geçtiğimiz on yılın en düşük büyümesini kaydeden ekonominin canlanması ve sürekli kan kaybeden ülkenin parası rupinin desteklenmesi amacıyla doğrudan yabancı yatırımın liberalleşmesi için yeni adımlar atılmıştır. Geçtiğimiz günlerde rupiyi güçlendirmek için faiz oranlarını yükselten Hindistan, büyümeyi hızlandırmak için yabancı yatırım kurallarını gevşetmiştir.

3. Diğer Gelişmekte Olan Ekonomiler

Son üç yıl üst üste görülen güçlü ekonomik büyüme sonrasında ihracat talebindeki azalma ve ekonomik kapasite kısıtları neticesinde Rusya ekonomisinin büyüme hızı 2013 yılının ilk aylarında yavaşlamaya devam etmektedir. 2013 yılının ilk çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 1,6 oranında büyüyen Rusya ekonomisi, aynı yılın ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 1,2 oranında büyüme kaydetmiştir. Bu gelişmeyle Rusya ekonomisinin büyüme hızı beş çeyrek üst üste yavaşlamıştır. Son dönemde yükselen ücretlerin özel tüketimi bir miktar artırmasına karşılık yatırımda görülen daralma bu gelişmede etkili olmuştur. 25 Temmuzda başbakan Medvedev ekonomik aktiviteyi canlandırmak için bir dizi tedbir alınacağını duyurmuştur. Bu tedbir paketi beş temel başlıktan oluşmaktadır; KOBİ'lerin desteklenmesi, kamu alt yapı yatırımlarının artırılması, iş yapma ortamının iyileştirilerek firmaların finans imkânlarının genişletilmesi ve Rusya'nın DTÖ'ne üyeliğinin bazı sektörler üzerindeki olumsuz etkilerinin giderilmesi (Bkz. Kutu). Bu paketin tam olarak hayata geçirilmesi durumunda Rusya'nın ekonomik görünümünde önemli bir dönüşüm olacağı tahmin edilmektedir. Diğer yandan, başkan Vladimir Putin Ulusal Refah Fonu (NWF) kaynaklarının Moskova-Kazan yüksek hızlı tren hattı ve Trans-Sibirya Koridoru modernizasyonu gibi alt yapı yatırımlarında kullanılacağını açıklamıştır.

Rusya'da son dönemde görülen önemli bir gelişme de Merkez Bankasının yetkilerinin artırılmasıdır. Putin Merkez Bankası'nın finansal piyasadaki düzenleyici yetkilerini artıran ve

böylece bankayı tüm finans sektörü için bir “Mega Regülatör” yapan kanunu onaylamıştır. Mevzuat düzenlemesi ile genel olarak Merkez Bankası’nın fiyat istikrarını sağlamak ve sürdürülebilir büyümeyi destekleyici politikalar uygulama hedefleri kapsamındaki yetkileri bir miktar genişletilmiştir. Rusya Merkez Bankası Ağustos ayında politika faiz oranını değiştirmemiştir. Böylece, Merkez Bankası üst üste on birinci ay faiz oranlarını değiştirmeden yüzde 8.25’de bırakmıştır. Diğer yandan, 2013 yılının Mart ayında yüzde 7,1 olan tüketici enflasyonun Temmuz ayında yüzde 6,5’e gerilemesi ileriye yönelik bir faiz indirimi beklentisinin oluşmasına neden olmuştur.

Latin Amerika’nın en büyük ekonomisi Brezilya 2013 yılı için resmi büyüme tahmini yüzde 3,5’den yüzde 3’e indirmiştir. Bu ülkede Merkez bankası üst limitlerini aşan enflasyonun kontrol edilmesi amacıyla bütçe harcamalarında kesinti yapılacağı açıklanmıştır. Bu kapsamda hükümet harcamalarını 10 milyar Real (4,5 milyar dolar) azaltacaktır. Planlama Bakanlığı’ndan yapılan açıklamada; hükümetin seyahat, bilgi teknolojileri, kira ve dış kaynak kullanımı harcamalarını azaltacağı belirtilmiştir.

KUTU: RUSYA’NIN DÜNYA TİCARET ÖRGÜTÜNE KATILIMI

Çin’in üyeliğinden sonra Dünya Ticaret Örgütüne (DTÖ) katılan ikinci en büyük gelişmekte olan ekonomi olan Rusya’nın katılımıyla DTÖ’nün faaliyet alanı dünya ticaret hacminin yüzde 97’sine çıkmıştır. Üyelik başvurusunu Haziran 1993 tarihinde yapan Rusya Federasyonu için 1995 yılında DTÖ bünyesinde 58 ülkeden oluşan bir çalışma komisyonu oluşturulmuştur. Rusya’nın ikili ve bölgesel ticari ilişkileri ve süreç içerisinde gösterdiği politika değişiklikleri müzakerelerin uzun yıllar sürmesine yol açmıştır ve 18 yıl devam eden katılım müzakerelerinin ardından 22 Ağustos 2012 tarihinde bu ülke DTÖ’nün üyesi olmuştur.

Katılım nedeniyle uyulması gereken yükümlülükler 3 ana başlık altında toplanabilir; 1. Gümrük vergilerinin indirilmesi 2. Bürokratik engellerin ve tarife dışı ticaret uygulamalarının kaldırılıp yabancı firmaların girişine olanak sağlanması 3. Endüstriyel devlet yardımlarının ve sübvansiyonların DTÖ kurallarına uygun hale getirilmesi. Katılım sonucunda Rusya bütün DTÖ kurallarına ve anlaşmalarına geçiş süreleri ile uyacağını taahhüt etmiştir. Bu çerçevede, ortalama gümrük vergisi oranını kademeli olarak yüzde %10’dan yüzde 7,8’e düşürmesi gerekmektedir. Bu geçiş süreleri nedeniyle DTÖ’ye üyeliğin sonuçlarının 5-7 yıl içerisinde tam olarak görüleceği tahmin edilmektedir. Örneğin; otomobil ithalatında uygulanan vergileri 7 yıllık bir süre içerisinde 10 puan indirmeyi ve 2018 yılına kadar tarımda uygulanan sübvansiyonları yarı yarıya azaltmayı taahhüt etmiştir. Buna ilave olarak, Rusya önümüzdeki orta vadeli dönemde tarımsal ve hayvansal ürün ithalatında uygulanan vergileri önemli ölçüde indirme, kotaları artırma ve bu ürünlere uygulanan bitki ve hayvan sağlığı denetimlerini uluslararası standartlar seviyesine indirme taahhüdünde bulunmuştur. Anlaşmalar çerçevesinde ayrıca sigortacılık ve telekomünikasyon hizmetleri ile ilgili alanlara uzun vadeli bir perspektifte kademeli olarak yabancı sermayenin girişine izin verilmesi kabul edilmiştir. Rusya’nın yerli enerji yoğun sektörlerde uyguladığı yüksek sübvansiyonlar ise tartışma yaratan önemli konulardan biridir. ¹Anlaşmalar çerçevesinde perakende ve toptan ticaret alanında yabancı sınırlamalar kaldırılmıştır.

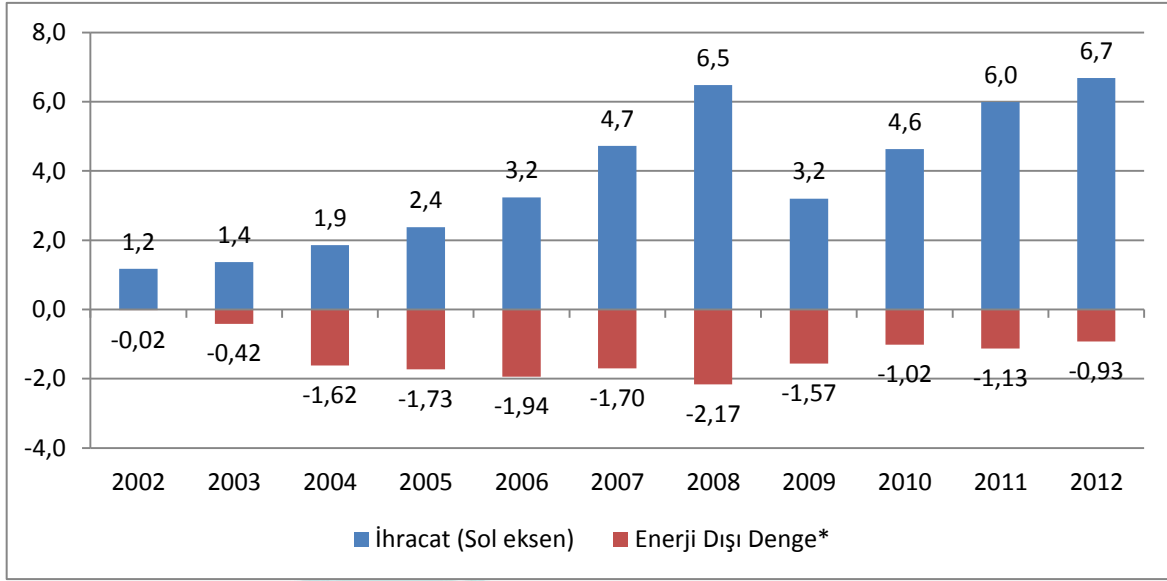
DTÖ üyesi olmanın gerektirdiği yasal ve ekonomik düzenlenmelerle birlikte Rus ekonomisinin orta ve uzun vadede ekonomik yapısını güçlendirmesi ve bu ülkeye giren doğrudan yabancı yatırımların artması beklenmektedir. Kısa vadede belli sektörlerin rekabet gücünü bir ölçüde kaybedecek olmasına rağmen Dünya Bankası’nın yapmış olduğu bir çalışmada² Rusya’nın DTÖ’ye katılımı ile birlikte uzun dönemde GSYİH’nin yüzde 4,3’üne varan oranda bir refah artışı olacağı hesaplanmıştır. Bu artışı 3,7 puanı doğrudan yabancı yatırıma uygulanan engellerin azaltılmasından dolayı elde edilecek kazançtır. Katılım Rusya – ABD ticaret ilişkilerinin artmasını sağlamıştır. 2012 yılında ABD’nin Rusya Federasyonu’na yaptığı ihracat bir önceki yıla göre yüzde 29,

¹ TEPAV Ticaret Çalışmaları Merkezi, “Rusya Federasyonu’nun Dünya Ticaret Örgütü’ne Katılımına İlişkin Değerlendirme”

² Tarr, David G. “Russian WTO accession: Achievements, impacts, challenges”

2013 yılının ilk çeyreğinde ise küresel ekonomik aktivitedeki yavaşlamaya rağmen bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 10,5 oranında artmıştır.³

Grafik 1: Türkiye'den Rusya Federasyonu'na yapılan İhracat (Milyar Dolar)

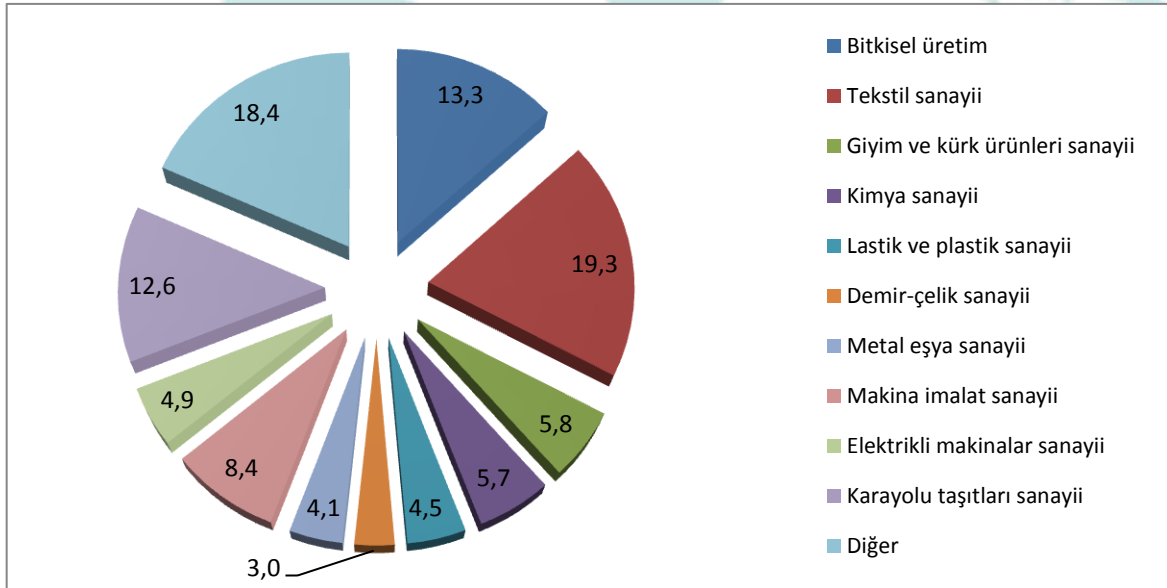

Kaynak: TÜİK, Kalkınma Bakanlığı İthalat – İhracat Veri Tabanı

*Enerji kalemi için yapılan hesaplamada 27 No'lu GTİP baz alınmıştır.

Türkiye'nin önemli ticaret ortaklarından biri olan Rusya Federasyonu 2013 yılı Ocak – Haziran dönemi itibarıyla 3,4 milyar dolarla Türkiye'nin en çok ihracat yaptığı beşinci ülke olmuştur. Bu ülkeye yapılan ihracatımız 2002 yılında 1,2 milyar dolar iken bu rakam 2012 yılında 6,7 milyar dolara yükselmiştir. Diğer yandan, bu ülkeden yapılan enerji hariç ithalatımız yıllar itibarıyla artış göstermiştir. 2004 yılından itibaren 1 milyar doların üzerinde açık veren enerji hariç ticaret dengesi 2012 yılında 925 milyon dolara gerilemiştir.(Bkz. Grafik 1)

Grafik 2: Türkiye'den Rusya Federasyonu'na Yapılan İhracatın Sektörel Dağılımı (2012, %)

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı İthalat – İhracat Veri Tabanı

³ United States Trade Representative, "Report on WTO Enforcement Actions: Russia", June 2013

Rusya'nın DTÖ üyesi olması ülkemiz açısından bazı fırsatlar yaratmaktadır. Bu çerçevede, 5 yıllık bir süreç içinde Rusya'nın önemli ithalatçısı olduğumuz hurda demir, kereste ve ham deri gibi ara girdi ürünlerinde ihracat vergilerini indirecek olması ülkemiz açısından girdi maliyetlerinin azalmasına neden olabilecektir. Tarımsal ürünlerde ve bu ülkeye yaptığımız ihracatın yüzde 12,6'sını oluşturan otomotiv ve yan sanayi ürünlerinde (Bkz. Grafik 2) orta vadeli bir dönemde ithalat vergilerinin inmesi ve kotaların artması ihracat olanaklarımızı arttıracaktır. Üyelik sonrası süreçte yabancı girişimcilere iş yapma kolaylığı sağlayan düzenlemeler yapılmaya devam edecektir ve bu gelişmelerden 2012 yılında Rusya'da gerçekleştirilen projelerden dolayı toplam 3 milyar dolar iş hacmi bulunan Türk inşaat sektörünün olumlu etkilenmesi beklenmektedir.

Kaynaklar:

- 1) IMF – IFS veri seti
- 2) Eurostat ve AB Komisyonu
- 3) Thomson Reuters – Datastream
- 4) OECD Main Economic Indicators
- 5) National Bureau of Statistics of China
- 6) IMF World Economic Outlook (Nisan ve Temmuz 2013)
- 7) Avrupa Merkez Bankası (ECB)
- 8) The Institute of International Finance (IIF)
- 9) Business Monitor International
- 10) World Bank-Developing Trends

